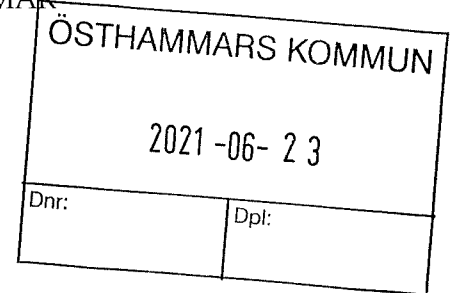

Avdelningen för inspektion
Christer Malmqvist,
010-730 93 19
arbetsmiljoverket@av.se

ÖSTHAMMARS KOMMUN
BOX 66
742 21 ÖSTHAMMAR

Resultatet av inspektionen 31 mars 2021

Ert organisationsnummer: 212000-0290
Arbetsställe: KOMMUNKONTORET ÖSTHAMMAR
Besöksplats: STÄNGÖRSGATAN 10, ÖSTHAMMAR
Besöksdatum: 31 mars 2021
Deltagare i inspektionen: Jacob Spangenberg, Kommunalråd
Margareta Widen-Berggren, Kommunalråd
Lisbeth Boden, Chef för sektor bildning
Lina Edlund, Chef sektor omsorg
Pauliina Lundberg, HR-chef
Jenny Nolin, HR-generalist
Michaela Thorelius, HR-generalist
Eva-Lena Grannas, Skyddsombud/facklig
Madelene Karlsson, Skyddsombud/Facklig
Torgny Bohlin, Syddsombud/facklig
Lennart Jonasson, Huvudskyddsombud
Eva Åberg, arbetsmiljöinspektör
Christer Malmqvist, arbetsmiljöinspektör

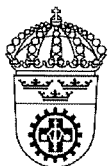
Vi genomförde en inspektion hos er den 31 mars 2021 och inspekterade ert arbetsmiljöarbete. Vid inspektionen kom det fram en del som fungerade bra, men också en del som ni behöver förbättra. I det här inspektionsmeddelandet redovisar vi de brister vi diskuterade vid inspektionen och de krav vi nu ställer.

Vi kommer att följa upp detta ärende under våren 2022.

Vid vår uppföljning ska bristerna i detta inspektionsmeddelande vara åtgärdade.

Uppföljningen sker genom en inledande inspektion med ledningen, stickprovsinspektioner i verksamheterna och en återkopplingsinspektion. Syftet med uppföljningen är att kontrollera att ni vidtagit åtgärder och förbättrat

det som inte fungerat bra i ert systematiska arbetsmiljöarbete i år. Vi kommer att skicka en föransmälan i god tid före inspektionerna.

Vid vårt besök kommer ni att få visa och beskriva

- hur ni har uppfyllt kraven
- hur skyddsombud och arbetstagare har varit delaktiga i åtgärderna.

Reglerna om att vi har rätt att få den information som vi behöver för vår tillsyn finns i 7 kap. 3 § arbetsmiljölagen.

Vilka ska vara med vid återbesöket?

Vid återbesöket vill vi träffa samma personer som var med vid den här inspektionen.

Arbetsgivaren har alltid ansvaret för arbetsmiljön

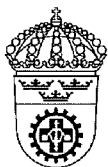
Ni som arbetsgivare ska göra det som behövs för att ingen av era arbetstagare skadar sig eller blir sjuk på grund av arbetet. Reglerna om detta finns i 3 kap. 2 § arbetsmiljölagen. Ert ansvar för arbetsmiljön gäller även under tiden ni har på er att åtgärda bristerna.

Brister och krav

Brist 1: Årlig uppföljning har brister

Ni har gjort en uppföljning av hur ert systematiska arbetsmiljöarbete fungerat och har hittat områden som behöver förbättras. Vid inspektionerna framkom att det fanns brister som inte kommit fram genom er uppföljning. Det finns brister i följande delar av ert systematiska arbetsmiljöarbete:

- Arbetsmiljöpolicyn antogs av Centrala arbetsmiljökommittén 1993 och beskriver kommunens övergripande arbetsmiljömål. Då policyn antogs för 40 år kan anta att den inte är helt aktuell utifrån dagens arbetsmiljö samt att den inte heller innehåller mål för den sociala och organisatoriska arbetsmiljön.
- Vid stickprovsinspektionerna framkommer att det är tveksamt om uppgiftsfördelningen av arbetsmiljöarbetsuppgifter förnyas eller uppdateras vid chefsbyte och omorganisationer/ verksamhetsförändringar.
- Vid den inledande inspektionen framkom att samverkan fungerar bra inom vissa delar av kommunens verksamhet men vid vissa delar av verksamheten ges inte möjlighet att delta i arbetsmiljöarbetet.
- Det framkommer vid samtliga inspektioner att det finns ett mörkertal avseende tillbud. De få tillbud som rapporteras in är de "klassiska" tillbuderna som har med den fysiska arbetsmiljön att göra. Vid

stickprovsinspektionerna framkommer också att tillbud som orsakas av den organisatoriska- och sociala arbetsmiljön (OSA) inte rapporteras, trots att risken för stress och hög arbetsbelastning har framkommit i undersökningar som genomförts. Vid den inledande inspektionen framkommer att chefer inte hanterar tillbuden, ger återkoppling eller vidtar åtgärder. Då rutinen inte efterlevs eller är tillräckligt tydlig vad som avses med tillbud, får ansvarig chef inte kännedom om de tillbud som inträffar i verksamheten och kan inte uppfylla sin utredningsskyldighet med att undersöka och riskbedöma de bakomliggande orsakerna. Detta kan innebära att anställda utsätts för onödiga risker och situationer som kan leda till ohälsa, sjukdom och olycksfall.

- Undersökning, riskbedömning och handlingsplaner

- trots uttalade risker så utförs inte undersökningar, riskbedömningar och framtagande av handlingsplaner av arbetsuppgifter och arbetsituationer
- åtgärder vidtas utan att undersökningar och riskbedömningar har genomförts
- hjälmedel/skyddsutrustning används inte alltid, det saknas tydliga instruktioner om att de ska användas
- det saknas dokumenterade undersökningar, riskbedömningar, åtgärder och handlingsplaner när det gäller arbetsmiljörisker för chefer
Om ni inte undersöker, riskbedömer, vidtar åtgärder och/eller upprättar handlingsplaner för arbetsmiljörisker som finns i er verksamhet kan detta leda till att era arbetstagare blir sjuka eller skadar sig i arbetet.

Krav:

1.1 Ni ska vidta åtgärder för att förbättra följande delar av ert systematiska arbetsmiljöarbete:

- Ni ska ta fram en aktuell arbetsmiljöpolicy och göra den känd för alla medbetare samt se till att ni har mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Målen ska syfta till att främja hälsa och öka organisationens förmåga att motverka ohälsa. Arbetstagarna och skyddsombud ska ges möjlighet att medverka i arbetet med att ta fram målen. Målen ska dokumenteras skriftligt och kan ingå i en arbetsmiljöpolicy.
- att arbetstagare och skyddsombud ges möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- att det finns aktuella fördelningar av uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet till chefer, arbetsledare eller andra arbetstagare i verksamheten.
- att det görs regelbundna undersökningar och riskbedömningar av arbetsmiljön ur alla aspekter och att det vidtas åtgärder och skrivs

handlingsplaner när åtgärder inte görs omedelbart samt att det görs kontroll av att genomförda åtgärder fått avsedd effekt

- att det finns tydliga rutiner för anmälan av tillbud och olycksfall men också förtydliga för chefer att de har ansvar för att hantera tillbud, ge återkoppling och vidta åtgärder för att förhindra ohälsa, olycksfall och tillbud som inträffar i verksamheten.

Se 11 § AFS 2001:1.

Brist 2: Årlig uppföljning - rutiner

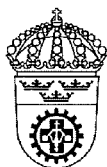
Ni har rutiner för att minst en gång varje år, följa upp ert systematiska arbetsmiljöarbete i hela verksamheten och förbättra de områden som inte fungerar bra. Vid inspektionerna konstaterades det att det finns brister som inte kommit fram genom er årliga uppföljning. Det i förväg bestämda arbetssättet för får alltså inte avsedd effekt i alla delar.

Om ni inte har rutiner för hur och när och ni ska följa upp ert arbetsmiljöarbete, finns risk att ni inte uppmärksammar de områden i det systematiska arbetsmiljöarbetet som behöver förbättras. Det kan leda till att ert arbetsmiljöarbete inte får den effekt ni vill ha, och leda till att era arbetstagare blir sjuka eller skadar sig i arbetet.

Krav:

2.1 Ni ska ta fram skriftliga rutiner för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Rutinerna ska se till att ni har ett i förväg bestämt arbetssätt för att upptäcka, dokumentera och förbättra det som inte fungerat bra, i alla delar av verksamheten. Rutinerna ska minst omfatta:

- att ni har gett arbetstagare och skyddsombud möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet,
- att ni har gjort en fördelning av uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet till chefer, arbetsledare eller andra arbetstagare i verksamheten,
- att de som ni tilldelat uppgifter till i det systematiska arbetsmiljöarbetet har tillräckliga befogenheter, resurser, kunskaper och kompetens för uppgifterna,
- att arbetstagarna har tillräckliga kunskaper om riskerna i arbetet så att de kan utföra arbetet säkert
- att ni gjort regelbundna undersökningar och riskbedömningar av arbetsmiljön
- att ni har gjort riskbedömningar inför förändringar i verksamheten
- att ni gjort utredningar av ohälsa, olycksfall och tillbud som inträffar i verksamheten
- att ni vidtagit åtgärder och skrivit handlingsplaner när åtgärder inte gjorts omedelbart

- att ni kontrollerat att genomförda åtgärder fått avsedd effekt
- att ni gjort en årlig uppföljning av hur det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerat
- att ni har anlitat företagshälsovård, eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån, vid behov.

Rutinerna ska ange hur uppföljningen ska gå till, när uppföljningen ska göras, vem som ansvarar för att den görs, och vilka som ska medverka.

Rutinerna ska också ange hur ni ska dokumentera uppföljningen och dess förbättringsåtgärder, samt hur er högsta ledning ska involveras i uppföljningen och de åtgärder som kan behöva vidtas.

Se 5 och 11 §§ AFS 2001:1.

Vad kan hända om ni inte åtgärdar bristerna?

Det här inspektionsmeddelandet är en uppmaning till er att åtgärda de brister och risker som vi såg vid inspektionen. Kraven är ställda utifrån vår tillämpning av arbetsmiljöreglerna. Om ni inte åtgärdar bristerna och riskerna kan vi komma att besluta om ett föreläggande eller förbud.

Vad är föreläggande och förbud?

Ett föreläggande är ett beslut av en myndighet som innebär att den som beslutet gäller ska genomföra en viss åtgärd. Ett föreläggande kan förenas med vite, vilket betyder att den som inte följer föreläggandet kan tvingas betala en summa pengar.

Ett förbud är ett beslut av en myndighet som innebär att den som beslutet gäller inte får lov att göra en viss handling. Ett förbud kan förenas med vite, vilket betyder att den som inte följer förbudet kan tvingas betala en summa pengar.

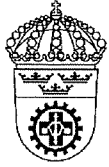
Läs mer om arbetsmiljö och reglerna på av.se

Läs gärna mer om oss och om arbetsmiljöreglerna på vår webbplats av.se. Där kan ni också hämta arbetsmiljölagen och våra föreskrifter.

Har ni frågor går det bra att kontakta oss.

Christer Malmqvist
arbetsmiljöinspektör

Kopia till

jenny.nolin@osthammar.se
Pauliina.Lundberg@osthammar.se
Lennart.Jonasson@osthammar.se
Eva-Lena.Grannas@osthammar.se
Madelene.Karlsson@osthammar.se
torgny.bohlin@osthammar.se